

ХРИСТИЯНСЬКІ ПРИНЦИПИ ВИХОВАННЯ: АЗБУКА ВИКОРИСТАННЯ

Марина АНТОНЕЦЬ

Copyright © 2012

Постановка проблеми. Нині відбуваються серйозні зміни у вищій освіті України, пов'язані з упровадженням кредитно-модульної системи навчання. Реалізація принципів Болонського процесу покликана сприяти підвищенню якості підготовки фахівців. Водночас однією з проблем гуманітарної складової національної освіти є *виховання* сучасної студентської молоді. Основні орієнтири цього процесу – формування духовних цінностей і моральних переконань, визначення життєвих пріоритетів, пошук власних шляхів успіху, розуміння важливості постійного вдосконалення своїх знань і вмій та головне – слугування українській землі і людям у форматі застосування *християнських принципів*. Показник якості життя успішного фахівця – це не тільки найкращі досягнення у праці, це першочергово його професіоналізм у стосунках між членами сім'ї, себто у створенні атмосфери родинного порозуміння і злагоди, що стосується як чоловіка, так і дружини, адже "...По їхніх плодах ви пізнаєте їх" [1, Мт.7:16].

Мета дослідження – висвітлення способів застосування християнських принципів виховання у викладанні курсу "Культура сімейно-психологічних відносин". **Об'єктом вивчення** є уявлення студентства про виховання дітей, його **предметом** – становлення знань слухачів названого курсу про зміст сімейного виховання.

Дослідження і публікації, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Навчально-виховний процес у вищій школі за спрямуванням, змістом і підсумками має формувати в молоді цілісну систему уявлень про родину і водночас готувати молодих людей до створення щасливої сім'ї. Впровадження предмету "Культура сімейно-психологічних відносин" ("КСПВ") уможливує отримання кожним студентом досвіду спілкування ефективним й адекватним способом з людьми протилежної статі та дає змогу сформувати в нього почуття відповідальності за власну родину. Юнь повинна

проникнутися думкою, що міцна родина будується тільки на засадах любові [3, с. 14], адже відомо, що осередком суспільства і першою його складовою є саме сім'я. "Родина – це те місце, де людина вчиться жити у суспільстві, отримуючи цей досвід у пом'якшеній, захищеній формі з-поміж близьких люблячих людей" [11, с. 3]. Первинно саме подружжя визначально впливає на психічний розвиток дитини. Як слушно зауважує Г. Костюк, дитина вибірково сприйнятлива до соціальних умов, саме ж середовище змінюється для неї у зв'язку з дозріванням, визначеним генотипом, зростанням інтелектуальних можливостей, виникненням нових видів діяльності. Єдність біологічного і соціального виявляється у взаємозв'язку дозрівання, навчання і виховання [6].

Таким чином, одна з функцій сім'ї – *виховна*, що полягає у тому, щоб навчити нащадків і передати їм ті духовні та культурні цінності, які допоможуть надалі їм успішно йти життям шляхом створення власної родини. Існує помилкове судження у багатьох батьків, світських психологів та педагогів, що мала дитина ще не може зрозуміти біблійні істини [4, с. 20]. Таку психологічну помилку допустили ще учні Христа, коли вони забороняли приносити малюків до Нього. "А коли спостеріг це Ісус, то обурився, та й промовив до них: "Пустить діток до Мене приходити, і не бороніть їм, бо таких Царство Боже!" [1, Мр.10:14]. Отож, навпаки, якраз у дитинстві відбувається глибоке сприймання духовних істин, що закладено у самій природі розвитку людини, котра створена за образом та подобою Божою. М. Хаймеран, скажімо, зазначає, що існує особливий дитячий релігійний досвід, про який дорослий навіть не замислюється. Якщо батьки зможуть його правильно використати, то первинна і вторинна соціалізації дитини здійснюватимуться тільки позитивним шляхом. З цього приводу науковець згадує вислів католицького священика: "Дайте мені дитину віком до п'яти років

і я поверну її вам на все життя” [12, с. 32]. М. Пірен стверджує, що сім'я в Україні є тим інститутом, який справляє значний вплив на формування в людини відповідного ставлення до віри [10, с. 332]. З цього приводу С. Балей зауважує: “Самого Бога дитина уподібнює до свого батька. На цей факт особливу увагу звернули психоаналітики, стверджуючи, що пізніше ставлення людини до Бога є транспозицією ставлення дитини до батька” [5, с. 428].

У сучасному суспільстві, на жаль, інститут сім'ї багато в чому зруйновано. Статистично підвищилася кількість розлучень. Так, за цим негативним показником Полтавська область у 2009 році стала рекордсменом по Україні – на три шлюби припадало два розлучення. Загалом у світі консенсуальне співжиття стає нормою, реєструються одностатеві шлюби, знівечена роль батька та матері у сім'ї, виховання дітей повністю перекладене на державні інстанції і, як наслідок, посилюється відчуження батьків від дітей. Все це спричиняється єдиним фактором – втрачені духовні засади створення сім'ї. Сьогодні, як ніколи, актуальним є донесення та впровадження у практику виховання в родині *принципів християнської моралі* [2, с. 232]. Пізнання смислових глибин Біблії веде людину до постійного аналізу власної мотивації та впливає на вдосконалення стосунків у родині. Цього можна досягти, навчаючи студентську молодь духовним законам, що вказують на шлях створення міцного шлюбу і на способи використання біблійних орієнтирів у вихованні дітей.

Методика та організація дослідження.

Пошук проводився протягом восьми років за методом *включеного спостереження та формувального експерименту* у студентських колективах факультетів обліку та фінансів, економіки та менеджменту Полтавської державної аграрної академії під час авторського ведення курсу “КСПВ”.

Результати дослідження. На підставі докладного вивчення стосунків у родині, шляхів та методів виховання, батьківських світоглядних позицій у цій справі є нагальна потреба навчити молодь будувати майбутню сім'ю на міцному фундаменті – *Божому Слові*. Сьогодні кожна молода людина, котра бере шлюб, щиро хоче побудувати щасливу родину. Але в подружжя бракує знань про те, як виховувати дітей і формувати добрі взаємостосунки між членами сім'ї. Можна витратити багато років, але так і не створити атмосфери любові

в родині. Мудрий Соломон стверджував: “Коли дому Господь не буде, даремно працюють його будівничі при ньому!” [1, Пс. 127:1]. Довіряючи Богові, Його Слову, люди отримують прекрасний шанс зробити себе та інших щасливими у власній сім'ї.

Коли подружжя чекає на дитину, радість перевищує всі інші емоції, особливо якщо ця дитина є первістком. Молоді батьки міркують про те, як виховати немовля щасливим, що вони будуть з ним робити. Це – одвічне питання, яке задає кожна мати і кожен батько, коли дитина ще перебуває в утробі. Така подія описана ще у Старому Заповіті. Коли батько Самсона Маноах дізнався, що в них народиться дитина, він сказав: “Та як нам виховувати ту дитину і що чинити з нею?” [1, Суд.13:12]. У нашому досвіді студенти спрямовуються на те, що передбачення появи немовля повинно водночас викликати особливе *почуття відповідальності* за нього перед суспільством. Подружжю треба розуміти, що соціальний ефект від учинків дитини як майбутнього громадянина має бути максимальним.

Найбільша цінність, що в нас є, – це наше життя. Воно дане людині Богом і ніхто не має право робити на нього замах. Батьки ще не знають, що в них буде дитина, а Бог уже знає, адже життя розпочинається з моменту запліднення. “Бо Ти вчинив нирки мої, Ти виткав мене в утробі матері моєї, Прославляю Тебе, що я дивно утворений! Дивні діла Твої, і душа моя відає вельми про це! І кості мої не схвалились від Тебе, бо я вчинений був в укритті, я витканий був у глибинах землі! Мого зародка бачили очі Твої, і до книги Твоєї записані всі мої члени та дні, що в них були вчинені, коли жодного з них не було...” [1, Пс.139:13–16]. Студентам пояснюється важливість збереження життя дитини, тому що для багатьох людей, на жаль, аборт є звичним явищем. Але аборт – це справжнє вбивство, це порушення Божої заповіді “Не вбивай!” [1, 2М. 20:13]. Небажання народити дитину з боку як матері, так і батька, викликає у майбутньої дитини ще в утробі почуття знехтування. Тому лекція на тему “Планування родини” охоплює такі питання, як духовні основи збереження життя, анатомія внутрішньоутробного розвитку, види та наслідки абортів. Під кінець лекції, після перегляду фільму “Щоденник ненародженої дитини”, всі студенти проймаються думкою, що аборт – це лихо, адже явно ідентифікують себе з абортованою дитиною.

Прикро, що знедоленість дітей – це реальна проблема сучасного суспільства. Брак уваги з боку батьків може виявлятися ще у віці немовляти. У цей період дух потребує живлення так само, як тіло й душа. За дитину постійно треба молитися, благословляти її, співати лагідні пісні. Немовля бажає відчувати дотик з боку батьків, тілесна й душевна любов ініціює в ньому життя та покликання зростати, статися. На практичних заняттях детально роз'яснюємо студентам рівноцінну значущість ролі як батька, так і матері в родині. Від матері дитина отримує такі жіночі якості, як доброта і чутливість, потрібні для налагодження індивідуальних стосунків з людьми. Батько сприяє створенню сильного характеру, пробуджує в неї інтерес до активного життя і прагнення долати перешкоди на шляху до задоволення потреб. Здоровий дух у немовлячому віці робить дитину здатною правильно чинити у подальшому, більш зрілому й розсудливому, повсякденні.

Коли діти виховуються без батька, вони зазнають душевного голоду, в них часто замучене обличчя, їх дух травмується. Пізніше вони здебільшого виявляють занижений рівень інтелекту та агресивну поведінку, почасти в них з'являються проблеми із сексуальною орієнтацією, інколи виникають дошлюбні вагітності та правопорушення. Саме батькам наказано в Біблії виховувати дітей у Божому страхові: “І люби Господа, Бога твого, усім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією силою своєю! І будуть ці слова, що Я сьогодні наказую, на серці твоїм. І пильно навчиш цього синів своїх” [1, 5М. 6: 5–7]. І далі: “Послухайте, діти, напучення батькового, і прислухайтеся, щоб навчитися розуму, бо даю я вам добру науку: закону мого не кидайте, бо сином у батька свого я був, пещений й єдиний у неньки своєї. І навчав він мене, і мені говорив: Нехай держиться серце твоє моїх слів, стережи мої заповіді та й живи! Здобудь мудрість, здобудь собі розум, не забудь, і не цурайся слів моїх уст” [1, Пр. 4:1–5]. Таку позицію пропонуємо хлопцям – майбутнім батькам. Так завжди в проукраїнській традиції наставляли мудрі батьки своїх дітей. І це передавалося від покоління до покоління.

Сучасна мораль диктує дещо інші вищезазначені нормативи – цинічні закони та жорстокі правила. Якщо батькам не вдалося позбавитися дитини під час вагітності, суспільство, як не парадоксально, пропонує необ-

межені можливості позбавитися її протягом життя. Як зазначає О. Ледяєв, розлучення – одна з найперших таких пропозицій. Кожен день у тридцяти родинях батько або мати залишають дім, розриваючи дитяче серце. Основний удар цієї трагедії спрямований на дітей [8, с. 40]. Розлучення сприймається навколишніми теж як звичне явище і постає вже певною моделлю для нащадків як варіант виходу з проблеми. Але природа не терпить порожнечі. Якщо дитина не отримала від батьків належної уваги, любові та тепла, то вона буде шукати ці чесноти у соціумі [8, с. 26]. На жаль, переважно вона знаходить безбатьківщину, сирітство, самотність і навіть злочинність. Щоб запобігти цьому, як стверджують Д. Макдауел і Д. Дей, дітей треба цінувати, постійно підбадьорювати, плекати в них почуття власної гідності, обіймати та цілувати [9, с. 19]. У період раннього дитинства та у дошкільному віці малюк уже пізнає, що є правильним і неправильним. Він знайомиться з фізичними та духовними законами, починає розуміти, що певні обмеження захищають його від руйнівних наслідків. На цьому етапі в нього зароджується сумління для того, щоб виразно розрізняти добро від зла, а правду від неправди. Завдання батьків – закріпити ці духовні цінності та допомогти дитині зрозуміти отриманий досвід. Причому важливо вчасно зорієнтувати її на праведний шлях: “Привчай юнака до дороги його, і він, як постаріється, не уступиться з неї” [1, Пр.22:6].

Д. Макдауел і Д. Дей пропонують шість ключових принципів виховання: рівне ставлення до дитини, схвалення, любов, увага, підтримання почуття відповідальності та батьківський авторитет [9, с. 25]. На жаль, самі батьки часто не розуміють, що таке любов. Це призводить до виховання за типом гіперопіки. Тоді у дитини виникають порушення емоційно-особистісної сфери та дезадаптація в колективі: “Деякі батьки, виправдовуючи свою позицію гаслом “вільного виховання”, зовсім не займаються дітьми” [11, с. 13]. Позиція знехтування і байдужості до дитини однозначно заперечується принципом: “Коли ж хто про своїх, особливо ж про домашніх, не дбає, той гірший від невірного” [1, 1Тим. 5:8]. Ще один негатив, якого припускаються батьки, – надмірне упадання біля дитини, гіперопіка, що спричиняють інфантилізм. Інша неприпустима форма ліберального стилю виховання – вседозволеність, за якої дитина росте егоїстом.

У Святому Письмі знаходимо конкретну пораду щодо слухного стилю виховання: “Хто стримує різку свою, той ненавидить сина свого, хто ж любить його, той шукає для нього картання” [1, Пр.13:24].

Проблема, яку зазначають більшість батьків, котрі мають дітей віком 6–11 років, – це неслухняність з боку дітей. На жаль, кожній людині взагалі притаманна певна самодостатність, що є підґрунтям для непослуху. Біблія попереджує, що в останні часи діти будуть “батькам неслухняні” [1, 2Тим. 3:2]. Студентам аргументовано рекомендується виховувати майбутніх дітей у позиції покірності. “Бо непокірливість як гріх ворожбитства, а свавільство як провина та служба бовванам” [1, 1Сам. 15:23]. Мир у серці – це найкраща позиція через те, що нам не дано змінити світ, хоча можемо утвердити толерантне ставлення до нього. “Коли можливо, якщо це залежить від вас, живіть у мирі з усіма людьми!” [1, Рим. 12:18]. Це позиція Ісуса, котрий слухав Отця Небесного в усьому.

Взаємини у родині за принципом *розумного самообмеження* ведуть до обопільної відповідальності батьків і дітей. Серед багатьох родин незначну кількість можна схарактеризувати як такі, у яких спостерігається чітке дотримання обов’язків з боку дітей. На жаль, часто самі батьки безвідповідально ставляться до виконання сімейних ролей. Вони обіцяють, але не виконують, тобто демонструють брехливу поведінку. Діти її наслідують, тому надалі в них важко сформувати сумлінне ставлення до справ. Вочевидь, треба вчити дитину тим правилам, за якими живуть самі батьки, тому що “ціль же наказу – любов від чистого серця, і доброго сумління, і нелукавої віри. Дехто в тім прогрішили... та вдалися в пустомовність – вони забажали бути вчителями Закону, – та не розуміли ні того, що говорять, ні про що запевняють” [1, 1 Тим. 1:5–7].

Апостол Павло дав дві обопільні настанови стосовно виховання дітей. Перша: “Діти, будьте слухняні в усьому батькам, бо це Господеві приємне!” [1, Кол. 3:20]. Друга: “Батьки, не дратуйте дітей своїх, щоб на душі не впали вони!” [1, Кол.3:21]. У листі до ефесян Павло знову нагадує про це: “Діти, слухайтеся своїх батьків у Господі, бо це справедливе! Шануй свого батька та матір – це перша заповідь з обітницею, щоб добре велося тобі, і щоб ти був на землі довголітній! А батьки, не дратуйте дітей своїх, а виховуйте

їх у напаминанні й остереженні Божому!” [1, Еф. 6:1–4]. Ці настанови, як дві чаші терезів – наскільки вони будуть збалансовані, настільки успішною буде родина. З цього приводу Д. Макдауел та Д. Дей пропонують дві протилежні формули: “Правила – взаємопорозуміння = бунт” та “Правила + взаємопорозуміння = гармонія” [9, с. 51].

У підлітковому віці в нащадка яскраво виявляється *індивідуальність*. Він усвідомлює у собі унікальні риси-якості та здатність здійснювати власний вибір. Якщо його дух зростає пропорційно тілу та душі, то це уможливорює прийняття юною особою побожних рішень. Скажімо, вкрай важливо батькам виховувати змужнелих дітей у чистоті дошлюбних стосунків, оскільки статевий потяг винятково сильний у віці між 14 та 24 роками. Прикро, що сьогодні пропагується вільний секс, у навчальних закладах роздаються презервативи. Про утримання в інтимній сфері, виявляється, взагалі не модно говорити. Але Біблія навчає нас протилежному: “Нехай буде в усіх чесний шлюб та ложе непорочне, а блудників та перелюбів судитиме Бог” [1, Євр. 13:4]. Подружжя Ла Хей перераховують види небезпек, що приховує у собі *дошлюбний секс* [7, с. 20–24]: 1) він руйнує духовне життя наших дітей: “Хто чинить перелюб, не має той розуму, він знищує душу свою” [1, Пр.6:32]. Тож жоден батько чи мати не схоче такої долі для своєї дитини; 2) шкодить навчанню, адже статева активність має властивість займати всі думки 3) шкодить здоров’ю юні; це ВІЛ-захворювання, СНІД, а також хвороби, що передаються статевим шляхом; 4) підриває репутацію: “Ліпше добре ім’я за багатство велике” [1, Пр.22:1]; 5) псує характер незрілої особистості, адже згода на дошлюбні зносини породжує сумніви і нерішучість, звільняє в молодому тілі дорослі пристрасті, руйнує почуття власної гідності через виникнення почуття провини; 6) нарешті такий секс порушує досконалу Божу волю: “Хіба ви не знаєте, що ваше тіло, то храм Духа Святого, що живе Він у вас, якого від Бога ви маєте, і ви не свої? Бо дорого куплені ви” [1, 1Кор. 6:19].

Окрім батьки звертаються зі скаргами на своїх нащадків з приводу їхньої ризикової поведінки, котрі вживають алкоголь, курять, грають в азартні ігри, постійно переглядають порнофільми, мають дошлюбні статеві стосунки. Застосовуючи негативні принципи виховання, а саме “та нічого з ним не трапиться, ще

молодий”, “а що тут такого поганого”, “зараз всі курять”, “нехай подивиться цікавий фільм, досвіду статевого набереться”, батьки самі власноруч частують вином та горілкою підлітків, дають гроші на цигарки, мають удома порнографічну літературу, дозволяють займатися сексом, постачаючи презервативи. Дивно, що таким батькам подобається “через огонь переводити синів своїх” [1, Єр. 32:35], не поцінуючи як своє життя, так і життя власних дітей, не замислюючись про наслідки. З цього приводу Біблія наказує стримуватися від сексуальної аморальності: “Бо це воля Божа, освячення ваше: щоб ви береглися від розпусти” [1, 1 Сол. 4:3]. Щоб застерегти молодь від поганих учинків, потрібно орієнтувати її на самоконтроль, на збереження серця свого від негативної мотивації: “Над усе, що лише стережеться, серце своє стережи, бо з нього походить життя” [1, Пр. 4:23].

У навчальній програмі з курсу “КСПВ” заплановано проведення тренінгу під назвою “Жодних вибачень”. Його основна мета – пропагувати ідею повного уникнення ризикованої поведінки, пов’язаної із сексуальною активністю до шлюбу. Саме тому тренінг покликаний допомогти студентству дізнатися про наслідки статевого контакту до шлюбу, зрозуміти переваги виваженої поведінки та розвинути риси характеру, значущі для статевого утримання. Такий тренінг проводиться нами шість років поспіль і дає богопокірні плоди.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК

1. Результати дослідження підтвердили висунуту гіпотезу, що застосування християнських принципів виховання у процесі вивчення предмету “Культура сімейно-психологічних відносин” сприяє формуванню бережливого ставлення і відповідальності за майбутнє дітей України.

2. Доведена значущість впровадження у практику виховання дітей принципів християнської моралі, а також вагомість біблійних положень, виховний зміст яких позитивно впливає на розвиток міжособистих стосунків у сім’ї.

3. Процес викладання вищеназваної навчальної дисципліни у ВНЗ сприяє становленню особистості сучасних студентів, адже вони проникаються долею нащадків, навчаються аналізувати різні проблеми сімейного

спілкування, використовують духовні закони у власному повсякденні та задля створення майбутньої родини.

4. Тренінги “Цінууй своє життя” рекомендується проводити в інших навчальних закладах, у тому числі й обласному інституті післядипломної педагогічної освіти імені М. Остроградського.

1. Біблія або книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту. – Українське біблійне товариство, 2002. – 1296 с.

2. Антоненко М.О. Духовні детермінанти викладання курсу “Культура сімейно-психологічних відносин” / Марина Антоненко // Зб. наукових праць “Педагогічний процес: теорія і практика” Інституту педагогічної освіти дорослих АПН України. – Вип. 4. – К.: ТОВ “ЕКМО”, 2009. – С. 229–237.

3. Антоненко М.О. Духовні основи створення щасливої родини / Марина Антоненко // Проблеми відродження духовності в умовах глобальної кризи: матеріали Ірпінських міжнародних науково-педагогічних читань: в 2 ч. – Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2010. – 318 с. – Ч.1. – С. 12–15.

4. Антоненко М.О. Вплив християнських принципів виховання в родині на процес соціалізації особистості / Марина Антоненко // Проблеми загальної та педагогічної психології. Зб. наукових праць Інституту психології імені Г.Костюка АПН України. – Т.9. – Ч.4. – К.: Гнозис, 2007. – С. 19–27.

5. Балеї С. Релігійні переживання / Степан Балеї // Збір. праць у п’яти томах. – Львів: Вид-во нац. унів. “Львівська політехніка”, 2009. – Т.ІІ. – С. 428–436.

6. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Григорій Костюк. – К.: Радянська школа, 1989. – 608 с.

7. Ла Хей Т. и Б. Воспитание детей в сексуальной чистоте / Пер. с англ. – СПб.: МРО ХВЕП “Християнська Миссия”, 2008. – 352 с.

8. Ледаев А. Бумеранг / А. Ледаев. – Рига: Авторское издание, 2003. – 160 с.

9. Макдауелл Д. Как стать героем для своих детей / Джошуа Макдауелл и Дик Дей. – Минск: Християнська Миссия “Новая жизнь”, 2000. – 288 с.

10. Пірен М.І. Основи політичної психології / Марія Пірен. – К.: Міленіум, 2003. – 418 с.

11. Семиченко В.А. Мистецтво взаєморозуміння. Психологія та педагогіка сімейного спілкування / Валентина Семиченко та Володимир Заслуженюк. – К.: Веселка, 1998. – 214 с.

12. Хаймеран М. О религии маленького ребёнка / Марта Хаймеран. – Чебоксары: evidetis, 2001. – 182 с.

АНОТАЦІЯ

Антоненко Марина Олександрівна.

Християнські принципи виховання: азбука виховання.

Досвід викладання у вищій школі курсу “Культура сімейно-психологічних відносин”, детальне вивчення

традицій, проблем і перспектив сімейного виховання в сучасній Україні методом включеного спостереження та психоформувального експерименту серед студентів виявили виняткову значущість впровадження у повсякденну суспільну практику виховання дітей і молоді настанов та канонів християнської моралі. На підставі засадничих біблійних положень змістовлення отримали виховні аспекти, що позитивно впливають на розвиток міжособистих стосунків у родині та у підліткових і юнацьких колах.

Ключові слова: студентство, християнські принципи, виховання, предмет “Культура сімейно-психологічних відносин”, родина, сім’я, Біблія, дошлюбний секс, самообмеження, відповідальність.

АННОТАЦІЯ

Антонет Маріна Алексеевна.

Християнские принципы воспитания: азбука использования.

Опыт преподавания в высшей школе курса “Культура семейно-психологических отношений”, детальное изучения традиций, проблем и перспектив семейного воспитания в современной Украине методом включенного наблюдения и психоформирующего эксперимента среди студентов выявили исключительную значимость внедрения в повседневную общественную практику воспитания детей и молодежи установок и канонів християнської моралі. На основанні канонизованих біблейських положень содер-

жательную полноту получили воспитательные аспекты, которые положительно влияют на развитие межличных отношений в семье и в подростковых и юношеских кругах.

Ключевые слова: студенчество, христианские принципы, воспитание, предмет “Культура семейно-психологических отношений”, семья, Библия, добрачний секс, самоограничение, ответственность.

ANNOTATION

Antonets Maryna.

Christian Principles of Education: Alphabet of Use.

The experience of teaching in the higher school the course “Culture of Family-Psychological Relations”, detailed studying the traditions, problems and perspectives of family education in modern Ukraine by the method of inclusive observation and psycho-forming experiment among students, revealed exceptional significance of implementation into everyday social practice of bringing up children and youths of directions and canons of Christian moral. On the grounds of fundamental statements the educational aspects which have positive influence on the development of interpersonal relations in the family and in adolescence and youth circles have been received.

Key words: students, Christian principles, education, course “Culture of family-psychological relations, family, Bible, antenuptial sex, self-restriction, responsibility.

Надійшла до редакції 22.02.2012.